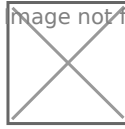

Πίστη, νηστεία και προσευχή

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

image not found or type unknown

Πίστη, νηστεία και προσευχή

Αρχιμ. Βαρνάβας Γιάγκου

«Τοῦτο τό γένος ἐν οὐδενί δύναται ἐξελθεῖν εἰ μή ἐν προσευχῇ καί νηστεία» μᾶς λέει τό σημερινό μας εὐαγγελικό ἀνάγνωσμα (Μάρκ. θ´ 17-31). Ἀναφέρεται στό λόγο τοῦ Κυρίου μας γιά τό γένος τοῦ “ἀντικείμενου”, δηλαδή τοῦ διαβόλου. Ὁ Χριστός μᾶς λέει ὅτι ὁ διάβολος δέν μπορεῖ νά ἀπομακρυνθεῖ ἀπό τόν ἄνθρωπο παρά μόνο μέ τήν προσευχή καί τή νηστεία.

Προηγήθηκε ὁ διάλογος τοῦ ἀνθρώπου πού εἶχε τόν υἱό του ἄρρωστο ἀπό δαιμόνια μέ τόν Κύριο, ὅσον ἀφορᾷ στήν πίστη. Τόν κάλεσε ὁ Κύριος νά ἔχει ὡς προϋπόθεση τῆς ἴασης τοῦ παιδιοῦ του τήν πίστη καί αὐτός εἶπε ὅτι πιστεύει ἀλλά ἡ πίστη του εἶναι ἀναιμική. Ἡ πίστη ὅμως, ὅπως ὅλα τά χαρίσματα, εἶναι δωρεά τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ.

Ἐδῶ εἰσάγονται τρεῖς ἔννοιες. Ἡ πίστη, ἡ προσευχή καί ἡ νηστεία. Ποιά εἶναι ἡ σχέση τους;

Κατ’ ἀρχήν, ὅταν λέμε πίστη, δέν ἐννοοῦμε μιά διανοητική παραδοχή περί ὑπάρξεως τοῦ Θεοῦ, ἀλλά ὁμολογοῦμε τήν πίστη μας στό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ. Ὅμολογοῦμε τή βεβαιότητά μας ὅτι ἡ δυνατότητα ζωῆς εἶναι δυνατότητα προσωπικῆς σχέσης μέ τό Χριστό. Πιστεύουμε, δηλαδή, ὅτι ἡ ζωή μας εἶναι ἐκεῖ, στό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ. Ἡ σχέση μας μαζί Του εἶναι πού μᾶς ζωοποιεῖ, μᾶς εἰρηνεύει καί μᾶς φέρνει μιά ἐσωτερική ἰσορροπία ὡς φανέρωση τῆς ζωῆς.

Αὐτό σημαίνει ὅτι ἡ ἀπομάκρυνση ἀπό αὐτό τό πλαίσιο πού προτείνεται ἀπό τό Χριστό μας ὡς πνευματική ζωή, ἡ ἀπομάκρυνση ἀπό τήν προσωπική σχέση μέ τό Χριστό γεννᾷ τήν ἔννοια τῆς θρησκείας, πού ἐξαντλεῖ τήν πίστη σέ μιά ὀρθολογικοῦ τύπου σχέση μέ τό Χριστό, μιά διανοητική, δηλαδή, ἔκφραση τῆς

πίστης.

Αυτή ή απομάκρυνση από τή σχέση μαζί Του είναι πού γεννᾶ ή τό θρησκευτικό προσωπεῖο, τό όποῖο καταργεί τή δυνατότητα ζωής και σχέσης, ή αντίστοιχα γεννᾶ τό κοσμικό προσωπεῖο. Κι εκεί υπάρχει ένα βασικό πνευματικό όλίσθημα, όπου ο άνθρωπος μή γευόμενος τό Χριστό ως δωρεά, ως αγαθότητα, ως άπαντοχή, ως δικαίωση, προσπαθει νά βρει τή δικαίωσή του μέ τίς ανθρώπινες δυνάμεις.

Έτσι γεννᾶται ο «καλός χριστιανός» και ο «καλός άνθρωπος». Αυτή τή μάσκα του καλού χριστιανού ή του καλού ανθρώπου φορᾶ ο σημερινός καλός άστός άνθρωπος, πού προσπαθει νά δικαιωθεί και νά καταξιωθεί, παίρνοντας κι άνάλογο ύφος και στύλ άνάλογα μέ τό που βρίσκεται, στην Έκκλησία ή έξω στον κόσμο.

Αυτό, αν τό αποκωδικοποιήσουμε, θά δοῦμε ότι κρύβει τήν έπιθυμία του ανθρώπου νά αυτοδικαιωθεί. Κρύβει, δηλαδή, τον άγώνα του νά αποδείξει ότι οφείλει νά πιστεύει στον έαυτό του. Όμως αυτό γεννᾶ τά μύρια όσα έσωτερικά ψυχολογικά προβλήματα στον άνθρωπο. Γεννᾶ διχασμό, άγωνία και άνασφάλεια. Ο άνθρωπος άγωνίζεται νά καταξιωθεί άρχικά στον έαυτό του και μετά στον κύκλο στον όποιο συναναστρέφεται, είτε αυτός είναι θρησκευτικός είτε κοσμικός.

Τί οφείλει νά κάνει ο άνθρωπος; Νά έμπιστευτεί ότι ο Θεός είναι πού τον σώζει, ότι ή Χάρις και ή Άγάπη του Θεού είναι πού τον καταξιώνουν. Πώς έξ αίτίας αυτής τής σχέσης έμπιστοσύνης και εκτίμησης σ' αυτήν τήν κίνηση του Θεού προς έμας ανταποκρινόμαστε κι έμεϊς εκούσια και έλεύθερα μέ τό νά τηρήσουμε τίς έντολές Του. Γιατί οι έντολές Του είναι πού μάς όριοθετούν στή δυνατότητα τής ζωής.

Έάν ο άνθρωπος, όμως, άρνεϊται τήν πίστη ως σχέση και τήν προσλαμβάνει ως νόμο, ως στεγνή έντολή και ως μιά διαδικασία αυτοδικαίωσης, τότε οι έντολές δέν είναι όριοθέτηση ζωής αλλά είναι ένας ψυχαναγκασμός, από τον όποιο ο άνθρωπος δέν έλευθερώνεται και δέν αναπαύεται.

Όλη ή ιστορία, άρα, δέν έχει νά κάνει μέ τό έξωτερικό φαινόμενο αλλά μέ τήν έσωτερική στάση. Αρχή αὐτῆς τῆς έσωτερικῆς στάσης εἶναι ή πίστη ότι ο Θεός εἶναι Αγάπη. Αλλά πῶς θά γίνει αὐτό; Από έμᾶς χρειάζεται πίστη, λέει ο Κύριος. Μέ τό παράδειγμα τοῦ πατέρα τῆς σημερινῆς περικοπῆς μᾶς ὑποδεικνύει κι έμᾶς τή στάση μας στήν αναζήτηση τῆς σχέσης πού γεννάται από τήν πίστη. Κι ή αναζήτηση αὐτῆς τῆς σχέσης έχει νά κάνει μέ τή διάθεση νά πιστέψουμε.

Όταν για παράδειγμα ένα ζευγάρι αναπτύσσει μιά σχέση και όρκίζεται αἰώνια πίστη και αγάπη, εἶναι μιά άπάτη και ένα ψέμα, εάν αὐτή ή σχέση δέν θεμελιωθεί σέ ένα διαρκή άγώνα. Ο Σταυρός εἶναι αὐτός πού καθορίζει τήν πιστότητα. Όταν όμως ο άνθρωπος νοιώθει έξασφαλισμένη τή σχέση ή όταν τή θεωρεἶ ως δικαίωμα κι όχι ως άνοιγμα και προσφορά, πού ή προσφορά φανερώνει τήν επένδυση σ' αὐτή τή σχέση, τότε ο άνθρωπος οδηγεἶται σέ διχασμό, σέ έσωτερική ταλαιπωρία, και τότε θέλει μαγικές λύσεις, θέλει τά δικά του ψυχοαναληθητικά. Τέτοια μπορεί νά εἶναι ακόμα και ή θρησκεία και ή Έκκλησία.

Όπότε τί χρειάζεται από έμᾶς; Νηστεία. Τί σημαίνει νηστεία; Δέν εἶναι μόνο ή νηστεία τροφῶν. Πίσω από τή νηστεία τροφῶν όμολογεἶται ή νηστεία από τόν έγωισμό, ή νηστεία από τήν πίστη ότι έγώ εἶμαι ή αρχή τῆς ζωῆς.

Πῶς μπορῶ αὐτό νά τό κατοχυρώσω και νά τό ενεργοποιήσω; Θά τό ενεργοποιήσω μέ τήν προσευχή. Τί σημαίνει, τί εἶναι προσευχή; Προσευχή εἶναι ή άρνηση τοῦ δικοῦ μου λόγου και ή φανέρωση τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ. Η άρνηση τοῦ δικοῦ μου έσωτερικοῦ διαλόγου μέ τίς ψυχοδιανοητικές μου δυνάμεις και τούς λογισμούς, σέ ένα άνοιγμα εμπιστοσύνης και επένδυσης στήν Αγάπη τοῦ Θεοῦ. Τότε ο άνθρωπος τροφοδοτεἶται από τή Χάρη τοῦ Θεοῦ.

Κάποιοι λένε ότι ή Έκκλησία δέν εμπνέει τόν άνθρωπο, γιατί έμεἶς οἱ χριστιανοί δέν εἶμαστε φορεἶς αὐτοῦ τοῦ φρονήματος τῆς μετανοίας, τῆς ταπεινώσεως και τῆς εμπιστοσύνης στήν Αγάπη τοῦ Θεοῦ. Δέν φέρουμε τά στίγματα τοῦ Σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ στό πρόσωπό μας, δηλαδή δέν εἶμαστε φορεἶς τῆς φιλανθρωπίας Του.

Γι' αυτό δέν έχουμε χαρά κι εΐμαστε κακομοίρηδες. Τί νά έμπνεύσει ένας κακομοίρης καί ποιά άξία μπορεί νά έχει ένας συντηρητικός ή ένας φιλελεύθερος κακομοίρης;

Ό άνθρωπος έχει ανάγκη από τή φανέρωση τής ζωής, πού δέν είναι άλλο παρά ή βεβαιότητα μέσα στή ζωή μας για τήν Άγάπη τοϋ Θεοϋ. Αυτό μπορεί νά εκφράζεται μέ τήν παραδοχή τών λαθών μας -μιά έντιμη παραδοχή- αλλά κυρίως μέ τή βεβαιότητα για τή συγχώρεση τοϋ Θεοϋ.

Από το βιβλίο «ΑΜΑΡΤΩΛΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ» π. Βαρνάβα Γιάγκου,

που πρόσφατα κυκλοφορήθηκε από τις εκδόσεις «ΑΡΧΟΝΤΑΡΙΚΙ» (τηλ.: 210 9310605).

Πηγή: synodoiporia.gr